

DELAUSKA POLITIKA

POLITIČEN DNEVNIK

Št. 4.

V Ljubljani, dne 5. januarja 1926.

Leto I.

Izhaja vsak delavnik ob 11. dopoldne.

Uredništvo je v Ljubljani, Breg štev. 12./II.

Rokopisi se ne vračajo.

Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Uprava: Ljubljana, Breg 12. pritličje.

Ček, račun: 14.335. Reklamacije se ne frankirajo.

Naročnina za državo SHS znaša mesečno: v Ljubljani in po pošti 20.— Din, po raznašalih izven Ljubljane 22.— Din, za inozemstvo mesečno 32.— Din.

Cene inseratom:

Malih oglasov, ki služijo v posredovalne in socialne namene delavstva ter nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. Debelo tiskana beseda stane 1.— Din. Malih oglasov trgovskega značaja, stane beseda 1.— Din. V oglašnem delu stanje pitna enostolpna vrsta 3.— Din. Pri večjem številu objav popust.

Proč z davkom na zaslužek telesnih delavcev!

Med splošnimi dolžnostmi davkoplačevalcev v I. četrtletju 1926, na katere opozarja podjetniške Zbornica za trgovino in obrt v Ljubljani sta dve, na katere moramo naše čitatelje opozoriti.

Prva je:

Davek na zaslužek telesnih delavcev.

1. Telesni delavci, ki opravljajo delo samostalno ali od delodajalca nezavisno (postrežki, dninarji, žagarji, čistilec čevljev in tem podobni poklici), morajo, ne da bi čakali posebnega poziva od davčnega oblastva vložiti prijavo za odmero davka od zaslužka telesnih delavcev (delavk) najkasneje do 31. januarja 1926. in napovedati zaslužek, katerega bodo v I. 1926. predvidoma dosegli. Delavcem, ki niso še dovršili 18. leta, ali ki so prekoračili 65. leto starosti, prijav ni treba vlagati.

2. V istem roku morajo vložiti prijave delodajalci, ki ne oddajajo davka z mesečnimi ali četrtletnimi seznamami. V prijavi je treba za vsakega posameznega delavca ali uslužbenca, ki je dovršil 18. leto, a ni prekoračil 65. leta starosti, navesti zaslužek, katerega bo v letu 1926. predvidoma dosegel.

3. Delodajalci, ki odpremljajo pobrane zneske z mesečnimi seznamami (industrijska, rudarska, gradbena, železniška, hotelska, restavracijska in trgovinska podjetja, slednja, ako kupujejo »na debelo« ali »na drobno«) morajo opremiti pobrane zneske in predložiti seznane najkasneje do 14. vsakega meseca, delodajalec pa, ki odpremljajo pobrane zneske s četrtletnimi izkazi (vsi ostali delodajalci), pa tekom 14 dni po preteku vsakega četrtletja.

Druga pa:

Naznanilo o izplačanih službenih prejemkih.

Vsakdo, kdor izplačuje službene prejemke na leto za eno osebo več nego 500 Din, je dolžan, ako ta oseba ni zavezana davku na zaslužek telesnih delavcev, vložiti za odmero dohodnine naznanilo o izplačanih službenih prejemkih v I. 1925. do konca meseca januarja 1926. Za to naznanilo ni plačati nobene takse.

Torej: Vsak človek v Jugoslaviji, kdor prejema več kot 400 Din dohodkov na mesec mora plačevati direktni dohodninski davek. Telesnemu delavcu, ki opravlja po gospodarju oz. delodajalcu naročena dela, že odtrgajo 3-3% od njegove plače, drugi pa, ki delajo brez posebnega »delodajalca« pa morajo naznaniti svoje dohodke, da jih davkarija obdavi.

Hlapec, ki ima na mesec 500 Din in hrano oz. stanovanje, plača davka najmanj 33 Din na mesec, oziroma na leto 396 Din. Dekla, ki dobi mesečno po 400 Din, ter ima še hrano in »stanovanje«, mora plačati mesečno skoro 26 do 27 Din. In delavec, postrežek ali dninar, ki mo-

Minljivost diktature in nasilja.

CANKOV JE DEMISIJONIRAL — POLOVIČARSKA REŠITEV.

Sofija, 5. jan. Krvoločna Cankova vlada, ki je zavlada v Bolgariji po nečuvnem pokolju zemljoradniških, komunističnih in drugih revolucionarnih mas nesrečne Bolgarije je sramotno padla. Cankov je moral demisionirati, z njim vred je zadeta v živo vsa bolgarska militaristična kamarila. Novo vlado je sestavil Ljapčev iz iste in z isto vladno večino, ki je prej podpirala Cankova. Po zadnjih vesteh iz Sofije je pa soditi, da se ne bo mogel niti Ljapčev dolgo držati. Njegov kabinet naj bi le pripravil mirnejši prehod v znosnejše razmere. Zaprepaščenost v Cankovih vrstah je ogromna. Boje se za posledice. Zemljoradniško gibanje se zopet oživlja. Komunistična stranka

je izdala proglas na svoje somišljenike. Jasno je že danes, da bo vladna večina kmalu docela izmenjana. Na to dalekosežno izpremembo v bolgarski notranji politiki je odločilno vplival strah pred novimi hudimi revolucionarnimi akcijami ter vedno težji gospodarski in mednarodni položaj Bolgarske. Kralj se je zbal za svoj prestol in pozval Cankova, da demisionira. S tem se pa režim nikakor ni še rešil. Vznenmirjenje v Bolgariji uprav sedaj še bolj narašča; dosedanje vladne stranke bodo morale najbrže v kratkem popolnoma kapitulirati. Večina Bolgarske je zemljoradniško-socialistično-komunistično orijentirana. Iz te sredine pride rešitev in mir.

Velika akcija zaradi demontiranja socialne politike.

Belgrad, 5. jan. Vse razredne, politične, strokovne organizacije bodo priredile v prihodnjih dneh veliko protestno akcijo proti nezaslišanemu postopanju vladnih strank. Vse organizacije v državi pripravljajo protestne shode in zborovanja, da preprečijo namere reakcionarne ra-

dikalno-radičevske večine. Protestno akcijo bodo izvedle vse razredne organizacije skupno. Iz vseh delov države prihajajo protesti in centralno tajništvo Delavskih zbornic v Belgradu je vložilo pri ministruvstvu proti tej nameri najodločnejši protest.

Narod propada — vlada počiva.

Beograd, 5. jan. Pašiću ni uspela intriga, ki jo je uprizoril med Ninčićem in Jovanovićem. Zato so potihnille vse govoriče o taki rekonstrukciji vlade, da bi prevzel Jovanović zunanje ministruvstvo. Zato se sedaj trudi dr. Laza Marković, da znova pomiri Jovanovića. Tekom zadnjih dni so ti razgovori v radikalnem klubu predmet največje pozornosti.

Napovedani zakon o pobijanju draginje je minister za socialno politiko izdelal in o njem je razpravljajal večerajšnji ministrski svet. Seveda je ta zakon veliko prepozen in v Belgradu vsak ve, da je to slab poizkus preprečiti špekulacijo in oderuštvo. V zadnjih dnevih so

Hortyjevi slugi — falsifikatorji.

Budimpešta, 5. jan. Vso Madžarsko razburja vest, da so vladi najbližje stoječi ljudje ponarejevali francoske franke. Na čelu teh čednih patrijotov je stal znani princ Ludovik Windischgrätz. Policija ga je

delodajalske korporacije uporabile vsa sredstva, da bi preprečile še tudi ta zakon in omogočile verižniškemu svetu svobodno izžemanje delovnega ljudstva.

Finančni odbor nadaljuje s proračuni. Ker je minister za narodno zdravje obolel, so razpravljali o proračunu ministruvstva za javna dela. Tudi pri tem proračunu je reducirala vladna večina precej uradniških in inženjerskih mest. Zanimivo je bilo, da je Davidovičev poslanec Jojić zahteval odpust Rušov, kajti Wranglovev ne bodo reducirali. Tudi pri ljubljanski gradbeni direkciji bodo reducirali več inženjerskih mest.

končno na podlagi težkega obtežilnega materijala zaprla. Vendar izgleda, da ga hoče vlada rešiti, zato je interveniral pri njej francoski poslanik, zahtevajoč energično zaključitev preiskave. Škandal je popoln.

Ne! Ne in ne! Torej je določitev 5000 Din letnega dohodka premišljen napad na delavski zaslužek, na delavske grižljaje, na delavsko eksistenco. Z določitvijo 5000 Din kot eksistenčnega minimuma se je napravila podlaga za obdavljenje vseh telesnih delavcev! Pritegnitev najbolj revnih in ubogih v direktno obdavljenje je značilno za razmere, v katerih živimo.

Zahteva naša je: Proč z davkom na zaslužek telesnih delavcev.

ŠTEDNJA NA RAČUN IZSTRADANIH.

Belgrad, 5. jan. Razprave v finančnem odboru pokazujejo zopet v jarki luči vso nečloveško in slepo politiko sedanje vlade. Vsa ministruvstva so predložila odboru svoje predloge za štedenje na račun izstradanega in delovnega naroda. Budžet naj bi vse uravnovesil za ceno radikalne redukcije socialno političnih, zdravstvenih in drugih koristnih javnih ustanov. Ne samo v socialno političnem resoru, kakor smo že telefonirali včeraj, nego tudi v zdravstvenem in gradbenem resoru naj bi se uknilo vse, kar kolikor toliko služi javnemu blagru. Na seji finančnega odbora so podali od strani radikalnih in radičevskih ministrov in referentov predlogi v tem smislu kar zaporedoma. Zavlada je vsled tega na seji precejšnje razburjenje, ker se celo en del vladnih poslancev boji za posledice.

DVORNE INTRIGE IN ZABAVE.

Bukarešta, 5. jan. Po odpovedi prestolonaslednika Karola je šele zvedel svet, da se je prestolonaslednik odpovedal prestolu ne toliko radi žensk, kakor pa radi svojega političnega udejstvovanja. Z oficirskim zborom je pripravljaj zaroto, hotoč vreči Bratianovo vlado in upostaviti vojaško diktaturo. Sedaj se je tudi zvedelo, da se je Karol branil sodelovati z ministrskim predsednikom Bratianom takrat, ko so imenovali vsled Ferdinandovega obolenja regentstvo. Prestolonaslednika je ves čas podpiral general Avarescu, kraljica Marija, ki se tudi živahno zanima za vse državne posle, pa je brezpogojno zaupala Bratianu.

ANGLIJA TERJA — JUGOSLAVIJA NE VE, KOLIKO JE DOLŽNA.

London, 5. jan. Med Anglijo in Italijo se bodo v sredo pričela pogajanja zaradi povračila vojnih dolgov. Gotovo je, da bo zahtevala Anglija sedaj tudi od naše države, da poravnava in uredi svoje obveznosti. Kako bo naša država to storila, je veliko vprašanje. Sedaj romamo v Ameriko prosjači, takoj pa bo treba zopet v London. Res lepim ciljem je služila svetovna vojna. Nacionalisti, učite se!

MUSSOLINI UKINIL STANOVANJSKO ZAŠČITO.

Rim, 5. jan. Ministrski svet je sklenil, da ne bo podaljšal dekreta o zaščiti stanovanjskih najemnikov. Za bo dekret z dnem 30. jul. 1926 prenehal veljati in po tem dnevu bo upostavljena tudi v stanovanjstvu popolna svoboda. Istočasno so določili 100 milijonov lir v stanovanjske svrhe. To vsoto bodo razdelili med posamezne občine.

Ljubljanski delavci! Jutri ob 10. dopoldne vsi na krajevne shode! Dnevni red zelo važen!

Predsedstvo Ljubljanskega velesejma javlja pretužno vest, da je preminul na Dunaju, dne 2. januarja ob pol 10. uri dopoldne velezaslužni predsednik Upravnega odbora in soustanovitelj Ljubljanskega velesejma gospod

IVAN KNEZ

imejitelj reda Sv. Save III. razreda

Blagega in nad vse požrtvovalnega pokojnika ohranimo v trajnem in hvaležnem spominu.

Lahka mu zemlja!

LJUBLJANA, dne 2. januarja 1926.

Ljubljanski velesejem.

Predsedstvo Ljubljanske borze za blago in vrednote v Ljubljani javlja žalostno vest, da je danes na Dunaju preminul velezaslužni podpredsednik in soustanovitelj borze, gospod

IVAN KNEZ

veletržec itd.

Blagega pokojnika ohranimo v trajnem spominu!

V Ljubljani, dne 2. januarja 1926.

Upravni svet in ravnateljstvo pivovarne Union d. d. v Ljubljani javljata tužno vest o smrti svojega velezaslužnega predsednika, gospoda

Ivana Kneza,

ki je danes na Dunaju preminul.

Družba, kateri je blagopokojnik načeloval in za katero si je pridobil nevenljivih zaslug, mu ohrani trajen, hvaležen spomin.

V Ljubljani, dne 2. januarja 1926.

Ne prezrite

pri nakupu moške, fantovske in deške konfekcije kakor tudi vsakovrstne obutve **našo detaljno trgovino na Erjavčevi c. 2 in Gradišče 4**

ker smo **priznано najcenejši**, tako n. pr.:

Obleke iz trpežnega sukna od Din 380— naprej; **Zimski suknjiči** od Din 180— naprej; **Zimske suknje** od Din 460— naprej; **Hlače** že od Din 48— naprej; **Jahalne hlače** od Din 56— naprej; **Dežne plašče** od Din 196— naprej i. t. d.

Najboljše blago, prvovrstna izdelava in nedosegljivo nizke cene.

Konfekcijska tovarna FRAN DERENDA & Cie, Ljubljana.

ZAHVALA.

P. n.

Jadranski zavarovalni družbi

v Ljubljani

Beethovnova ulica št. 4

Prijetna dolžnost mi je zahvaliti se Vam s tem za Vaše kulantno postopanje ter točno likvidacijo škode, katera mi je bila povzročena vsled požara na moji, deloma pri Vaši spošt. družbi zavarovani parni žagi v Slovenski Bistrici.

Ob tej priliki moram tudi naglasiti, da sem bil v vseh dolgih letih, kar sem komitent Vašega cenj. zavoda, v vsakem oziru in vselej tako postrežen, kakor se le more pričakovati od prvorazrednega zavarovalnega podjetja in ne bom nikdar opustil, cenj. Vaš zavod vselej in povsod kar najtopleje priporočati.

Z odličnim spoštovanjem

Josip Kirbisch l. r.
Celje

Upravni svet in ravnateljstvo Delniške pivovarne v Laškem javljata, da je njiju velezasluženi predsednik, gospod

IVAN KNEZ

danes nenadoma na Dunaju preminul.

Družba, kateri je blagopokojnik načeloval in za katero si je pridobil nevenljivih zaslug, mu ohrani trajen, hvaležen spomin.

V Ljubljani, dne 2. januarja 1926.

Vsem prijateljem in znancem javljamo pretužno vest, da je danes
gospod

IVAN KNEZ

predsednik Zbornice za trgovino, obrt in industrijo itd.

ob pol 10. po kratki bolezni na Dunaju v 73. letu preminul.

V Ljubljani, dne 2. januarja 1926.

Žalujoči ostali.

Mesto vsakega posebnega naznanila.

Zbornica za trgovino, obrt in industrijo naznanja v globoki žalosti pretresljivo vest, da je njen prezaslužni in nepozabni dolgoletni predsednik, gospod

IVAN KNEZ

imetnik reda sv. Save III. reda, podpredsednik Zveze industrijcev, predsednik Ljubljanskega veleseljma, podpredsednik Ljubljanske borze, predsednik in upravni svetnik mnogih industrijalnih in denarnih podjetij, veletržec, industrijalec itd. itd.

v soboto, dne 2. januarja 1926 dopoldne preminul na Dunaju.

Zbornica za trgovino, obrt in industrijo, kateri je bil odlični pokojnik stal na čelu 14 let kot nesebičen, požrtvovalen ter neumorno delaven predsednik, ohrani nepozabnemu svojemu vodniku trajno hvaležen in časten spomin.

V Ljubljani, dne 2. januarja 1926.